

Карпатський університет імені Августина Волошина

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої Ради
Карпатського університету
імені Августина Волошина
Протокол № 8 від 31.08.2023 р.

Введено в дію наказом ректора
№ 01/09-23о від 01.09.2023 р.

Ректор Карпатського
університету імені Августина
Волошина

М. І. Дуб

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«БОГОСЛОВ'Я»

(нова редакція)

ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ - ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)

Зі змінами
Затверджено рішенням
Вченої ради КаУ ім.А. Волошина
Протокол № 7 від 28.08. 2025 р.

Введено в дію наказом ректора
№ 28/08-25о від 28.08.2025 р.

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти - доктора філософії (PhD) за спеціальністю _галузі 04 / «Богослов'я» / В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності 041 «Богослов'я» / В8 «Богослов'я» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», Положення «Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (Постанова КМУ №261 від 23 березня 2016 р.: редакція від 17.04.2025), чинного Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Карпатському університеті імені Августина Волошина та інших чинних нормативно-правових документів.

Освітньо-наукова програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці доктора філософії (PhD) за спеціальністю Богослов'я.

З урахуванням змін, внесених відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 р. № 1625 «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021» програма отримала нові коди: Галузь знань 04 «Богослов'я» => В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальність 041 «Богослов'я» => В8 «Богослов'я».

Розроблено робочою групою науково-педагогічних працівників Карпатського університету імені Августина Волошина:

Бедь Віктор Васильович – керівник проектної групи, гарант освітньої програми, доктор богословських наук, професор кафедри філософії богослов'я та гуманітарних наук. Президент Карпатського університету імені А. Волошина;

Басараб Михайло Михайлович - доктор богословських наук, проректор із наукової роботи Карпатського університету імені Августина Волошина, завідувач кафедри богослов'я, філософії та гуманітарних наук;

Нікольський Євген Володимирович - доктор богословських наук, професор кафедри богослов'я, філософії та гуманітарних наук;

Прот. Володимир Іванович Грех - доктор богословських наук, професор, професор Львівської православної богословської академії.

Шимко Олена Володимирівна - проректор з науково-методичної роботи та міжнародних відносин, професор кафедри богослов'я, філософії та гуманітарних наук Карпатського університету імені Августина Волошина.

Рецензенти:

1. **Борис Качур** – директор Закарпатського обласного благодійного фонду «Освіта»
2. **Ян Шафін** – доктор теології (ThDr.), доктор філософії (PhD), професор, декан Православного богословського факультету Пряшівського університету;
3. **Ю. Юсип-Якимович** – доцент кафедри богемістики філологічного факультету Ужгородського національного університету

Програму погоджено:

Ректор Карпатського університету імені Августина Волошина

М. Дуб

Проректор з науково-педагогічної роботи та стратегічного менеджменту

Т. Горват

Голова студентського самоврядування

Я. Бідзіля

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 041 БОГОСЛОВ'Я

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Карпатський університет імені Августина Волошина Гуманітарно-економічний факультет Кафедра богослов'я, філософії та гуманітарних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії в галузі богослов'я за спеціальністю «Богослов'я».
Офіційна назва освітньо-наукової програми	«Богослов'я»
Тип диплому та обсяг програми	Диплом доктор філософії (галузь Богослов'я), одиничний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Планова у 2026 р.
Цикл/рівень	третій (освітньо-науковий) рівень – 8 рівень НРК
Передумови	Наявність вищої освіти (магістр / спеціаліст)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	01.09.2023 – 30.06.2028
Інтернет-адреса постійного розміщення	www.kau.com.ua
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців в галузі та за спеціальністю «Богослов'я», здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, у тому числі в закладах вищої та вищої духовної освіти.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<i>Галузь знань: 04 – Богослов'я. Спеціальність: 041 – Богослов'я. Об'єкт вивчення: сучасний український та світовий інтелектуальний дискурс богословської науки, в контексті конфесійної, світської та міжконфесійної комунікації.</i>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова (дослідницька)
Фокус освітньої програми	Освоєння сучасних підходів до науково-дослідної роботи в галузі богослов'я, формування цілісної методологічної системи, що стосується як фундаментальних та міждисциплінарних досліджень богословських досліджень.
4. Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 доктор філософії з богослов'я може займати посади: 2310.2 – богослов (викладач закладу вищої освіти). 2310.1 – професор.

	<p>2310.1 – доцент. 2310.2 – викладач закладу вищої освіти. 2310.2 – асистент. 2320 – викладачі закладів загальної середньої освіти 246 – професіонал у галузі релігії. 2443.2 – фахівець з релігієзнавства, консультант із суспільно-політичних питань (у громадських організаціях). 2351.1 – молодший науковий співробітник (методи навчання). 2451.2 – науковий редактор. 2359.1 – наукові співробітники в інших галузях навчання.</p>
Академічні права випускників	<p>Здобування наукового ступеня доктора наук на науковому рівні вищої освіти, участь у постдокторських програмах. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів державною та іноземною мовами. Проведення самостійного наукового дослідження. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі.</p>
Оцінювання	<p>Поточний контроль у формі річного звіту відповідно до індивідуального плану. Атестація у формі кваліфікаційних заліків та екзаменів з загальної та професійної підготовки. Апробація результатів досліджень на наукових конференціях. Публікація результатів досліджень у фахових наукових виданнях. Презентація результатів дисертаційного дослідження на науковому семінарі. Публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі «Богослов'я» у процесі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного й критичного мислення, аналізу та синтезу, а також бути критичним і самокритичним. 2. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями. 3. Уміння виявляти проблеми, ставити завдання та приймати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати знання у

	<p>практичних ситуаціях.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність усно й письмово спілкуватися державною та іноземною мовами, презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовою, а також створювати наукові тексти різних жанрів. 5. Здатність брати участь в наукових дискусіях та спілкуватися з представниками інших професійних груп (експертами з інших галузей знань), застосовувати знання в практичних ситуаціях, що спонукає діяти соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітності та мультикультурність. 6. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами, та спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми. 7. Здатність дотримуватися академічної доброчесності у наукових дослідженнях, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності. 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, працювати в команді та автономно. 9. Здатність розробляти та управляти проектами.
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>ФК 1. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі, у наукових закладах, планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід та інноваційні методики викладання.</p> <p>ФК 2. Здатність до цілісного світосприйняття, вміння об'єднувати і знаходити компроміси між різними поглядами та принципами розуміння буття, людини, її свідомості і основ людської культури, аналізувати специфіку, історію та сучасне тлумачення актуальних питань системного та святоотцівського богослов'я.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати для проведення наукового богословського дослідження ресурси, що ґрунтуються на інформаційно-комунікаційних технологіях.</p> <p>ФК 4. Здатність характеризувати основні богословські процеси й події та їх взаємозв'язок, інтерпретувати сучасні дискусійні теми співіснування різних конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу.</p> <p>ФК 5. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 6. Здатність здійснювати наукові дослідження в галузі богослов'я українською та іноземними мовами для забезпечення ефективного професійного спілкування в науковому та академічному середовищі.</p> <p>ФК 7. Здатність усвідомлювати змістову, методологічну та ціннісно-смыслову специфіку докторської програми для предметної сфери професійної діяльності та</p>

	<p>теоретико-богословського й історичного контекстів.</p> <p>ФК 8. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в процесі богословського осмислення соціальної діяльності, здійснювати інноваційні дослідження, пов'язані з переосмисленням наявних та створенням нових проектів в професійній практиці.</p> <p>ФК 9. Здатність працювати автономно при підготовці дисертаційного дослідження, оформлювати наукові публікації, реалізовувати інші форми апробації, готувати наукові тексти за результатами проведених конкретних богословських досліджень українською та іноземною мовами з дотриманням етики наукового пошуку та академічної доброчесності.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати наукове опрацювання і дослідження творів святооцівської спадщини та іншої церковної писемності, розробляти на цій основі концептуальні засади конкретних наукових досліджень та сформулювати навички практичного поєднання засвоєних основ християнського віровчення з текстом Священного Писання.</p> <p>ФК 11. Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду сформованих знань із філософії наукової діяльності та відтворювати й аналізувати основні етапи історії богословської традиції.</p>
--	--

7. Програмні результати навчання

- РН 1.** Застосовувати норми та стилі літературної української мови у спілкуванні і практичній діяльності.
- РН2.** Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами.
- РН3.** Набути навичок осмислення богословських питань у контексті викликів сучасності.
- РН4.** Аналізувати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати інформацію.
- РН5.** Використовувати сучасні технології, зокрема цифрові, для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- РН6.** Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я.
- РН7.** Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах.
- РН8.** Розуміти взаємозв'язки богословських традицій та їх роль в історичному і сучасному контексті.
- РН9.** Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій.
- РН10.** Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій.
- РН11.** Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до етичних засад і принципів.
- РН12.** Застосовувати усні, письмові і візуальні способи передачі інформації.
- РН13.** Пояснювати основи, принципи і методи богослов'я та застосовувати їх у практичній діяльності.
- РН14.** Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності.

<p>РН15. Вміти звершувати та/або співзвершувати богослужіння, таїнства, молитви, обряди (відповідно до конфесійних особливостей), провадити професійну позабогослужбову діяльність.</p> <p>РН16. Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.</p>	
<p><i>* Програмні результати навчання відповідно до спеціалізації визначаються окремими додатками до освітньої програми, котрі містять опис спеціалізації, перелік компетенцій, вибіркового компоненту освітньої програми, кадрового та методичного забезпечення</i></p>	
<p>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
Кадрове забезпечення	Гарант освітньої програми та група забезпечення. Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму відповідають кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти щодо відповідного ступеню вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - навчальний корпус; - гуртожиток; - тематичні кабінети; - комп'ютерний клас; - столова та кафе; - наявність доступу до мережі Інтернет; - мультимедійне обладнання; - спортивна зала
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальна зала
<p>9. Академічна мобільність</p>	
Національна академічна мобільність	Угоди про співпрацю з університетами України, можливість переведення студентів з інших ЗВО України за відповідною спеціальністю, можливість зарахування на скорочений термін навчання за спорідненою освітньою програмою, гнучка система врахування здобутків неформальної та інформальної освіти.
Міжнародна академічна мобільність	Можливість академічного стажування у ЗВО-партнерах, перезарахування кредитів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та правилами прийому на навчання КаУ ім. А.Волошина

2. Перелік освітніх компонентів програми та їх логічна послідовність

Програма передбачає розподіл навчальних дисциплін за двома критеріями:

- обов'язкові навчальні дисципліни;
- вибіркові навчальні дисципліни, які розподілені за двома видами
  - 1) дисципліни професійної підготовки за вибором (пропонується вибір з 2 – 3-х дисциплін);

2) дисципліни інших спеціальностей вільного вибору студента (перелік затверджується наказом ректора на поточний навчальний рік).

У таблиці 1 та 2 представлений розподіл змісту освітньої програми з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС за обов'язковими дисциплінами та вибірковими дисциплінами.

3.1. Перелік освітніх компонентів ОП:

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики)	ECTS	Форма контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
1.	Філософія і методологія наукової діяльності	4	екзамен
2.	Англійська мова (академічне письмо)	4	залік / екзамен
Цикл професійної підготовки			
3.	Історія українського державного та церковного будівництва	4	екзамен
4.	Актуальні проблеми богослов'я в сучасному цивілізаційному просторі	4	залік
5.	Науковий семінар	4	залік
6.	Міжконфесійна комунікація	4	екзамен
7.	Фундаментальні аспекти східного та західного світогляду	4	екзамен
8.	Інформаційний пошук та робота з інформаційними ресурсами	4	залік
9.	Богослов'я та сучасні концепції природознавства	4	залік
10.	Практика	6	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових дисциплін		42	5 / 5
Вибіркові компоненти ОП (аспірант обирає 3 дисципліни із переліку)			
1.	Методи інноваційного викладання дисциплін у вищій школі	4	залік
2.	Робота з першоджерелами та науковими текстами	4	залік
3.	Менеджмент наукової діяльності та управління проектами	4	залік
4.	Українська богословська традиція	4	залік
5.	Інститут капеланства у сучасних умовах	4	залік
6.	Релігійна палітра українського суспільства	4	залік
	Міждисциплінарні студії (дисципліни інших спеціальностей вільного вибору аспіранта)	6	
Загальний обсяг вибірових дисциплін		18	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ		60	7/5/2

НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Наукова складова освітньо-наукової програми «Богослов'я» реалізовується в Карпатському університеті імені Августина Волошина шляхом написання власного дисертаційного дослідження та відбувається відповідно до Положення «Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (Постанова КМУ №261 від 23 березня 2016 р.: редакція від 17.04.2025), чинного Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Карпатському університеті імені Августина Волошина та інших чинних нормативно-правових документів.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством (Нормативні документи щодо здобуття ступеня доктора філософії - <https://naqa.gov.ua>).

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми спеціальності Богослов'я проводиться відкрито і публічно у формі комплексного іспиту зі спеціальності та захисту дисертаційної роботи доктора філософії та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня PhD із присвоєнням кваліфікації: Диплом доктор філософії у галузі богослов'я.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та плану наукової роботи. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії передбачає оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки відповідно до навчального плану підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти за цією спеціальністю.

Вимоги до оформлення дисертацій встановлює МОН України. Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються КМУ.

Гарант освітньо-наукової програми

Зіктор БЕДЬ